

Сезона 2015/2016

Петак, 20. мај 2016. године
Задужбина Илије М. Коларца у 20 часова

Циклус: **За зналце**

Диригент: **Ханс Граф**
Солиста: **Ненад Јанковић**, фагот

Програм:

Ј. Н. Хумел: *Велики концерт* за фагот и оркестар

Allegro moderato
Romanza. Andantino e cantabile
Rondo. Vivace

Трајање: око 30 минута

А. Брукнер: Симфонија бр. 6 у А-дуру

Maestoso
Adagio: Sehr feierlich
Scherzo: Nicht schnell
Finale: Bewegt, doch nicht zu schnell

Трајање: око 54 минута

Концертмајстор: **Мирослав Павловић**

Стваралаштво Јохана Непомука Хумела (1778-1837) препознато је у широј јавности по изразито малом броју дела. Ипак, овај даровити музичар, пијаниста и композитор, остао је у сенци других великих уметника епохе класицизма и почетка романтизма са којима је сарађивао – Моцарта, код којег је учио и Хајдна, који је био капелмајстор дворског оркестра принца Естерхазија у којем је Хумел био концермајстор. Касније се и сам нашао на месту капелмајстора у Штутгарту и Вајмару. Захваљујући њему, у Вајмар су долазили водећи музичари, који су учинили да тај град постане један од највећих музичких центара Европе.

Веома мало података о околностима настанка овог концерта је данас познато. Нема сазнања када је дело настало, као ни о броју опуса, осим да је посвета упућена извесном Грисбахеру. Како у то доба није било фаготисте под тим именом, претпоставља се да је дело посвећено Грисбахеру, кларинетисти и вођи хора и ансамбла дувача у Бечу, којег је упознао током свог боравка у том граду 1811-1816. године. То нас упућује и на тај оквирни временски период када је дело могло да настане. Хумелов стил *Великог концерта* у складу је са карактеристикама времена у којем је стварао. Тако се препознају утицаји његових учитеља Хајдна и Моцарта, и савременика Бетовена. Соло деоница је богата и за уобичајене стандарде изузетно захтевна, а формална шема је конципирана доста традиционално – први и други став су у сонатној форми, док је трећи став у облику ронда.

Антон Брукнер (1824-1896) је на својој Шестој симфонији радио од 1879. до 1881, а ревидирао је и припремио коначну верзију за извођење тек 1894. године. Дело које је посветио супрузи и својим станодавцима у Бечу, Брукнер је сматрао најсмелијом од својих једанаест симфонија. Два средишња става први пут је 1883. године извела Бечка филхармонија под управом Вилхелма Јана, а комплетну симфонију је, у значајно редукованој форми, 26. фебруара 1899. године са истим оркестром извео Густав Малер, три године након Брукнерове смрти. Интегрална верзија Симфоније бр. 6 изведена је тек 1901. године у Штутгарту.

Иако се сматра једним од најуспелијих Брукнерових симфонијских дела, Симфонија бр. 6 се, за разлику од *Четврте* или *Седме*, не налази често на стандардном концертном реперотару. Један од разлога је вероватно и веома комплексна ритмичка структура уводног става која ово дело чини компликованим за извођење, али и чињеница да финални став заправо доноси антиклимакс и одаје утисак инфериорности у односу на претходна три. Први став почиње ритмичким обрасцем који доносе виолине и садржи три најзначајније теме, чији развој кулминира у тријумфалној *Codi*. Други став, *Adagio*, комплементаран првом и по трајању и по томе што доноси три различите теме, завршава се мирном *Codom* заснованом на материјалу прве теме. Трећи став, Скерцо, је плес троделног метра, док материјал Трија представља кулминацију става. Финале јасније осветљава ремећење тонаности које је у прва три става приметно само у назнакама. После репризирања главних тема читаве симфоније и вишеструких колебања тоналитета Брукнер се, како би нагласио крај дела, враћа на уводну тему, која се износи, овог пута недвосмислено, у почетном тоналитету.

Даница Максимовић